

Değnek

Z

D

EĞNEK (cop), cirit atları kullanarak oynanan bir tür şenlik oyunudur. Kaynaklarda Mısır odunu, Mısır ciridi ya da

değnek aşırma oyunu olarak da geçer. Anadolu'da genellikle düğünlerde davul zurna eşliğinde oynanan bu oyun bugün sâdece Balıkesir'de ve Ege'nin bâzı yerlerinde yaşatılmaktadır. Oyun, dört nal koşarak gelen atlıların ellerindeki Mısır odunu denilen bir değneği yere vurdurarak 5-6 m gibi bir yüksekliğe çekilen ipin üzerinden aşdırtmak şeklinde oynanır.

Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı fethini müteâkip, buraya atanan paşaların kapı cündîleri tarafından yaygınlaştırılan

Mısır odunu, Osmanlı'da cirit müsâbâkalarından önce oynanıyordu. İstanbul'da ciridin yasaklanmasından sonra da halkın gözde oyunlarından olmayı sürdürdü.

Uşak'ta da eğlence-müsâbaka karışımı bir tür "Mısır odunu" oyununa rastlanmaktadır. Genellikle bayram ve düğün eğlencelerinde oynanan oyun şu şekildedir: Açık bir alana yüksekçe iki direk dikilerek arasına urgan gerilir. Urganın üzerine, köyün, bölgenin varlıklı kimseleri tarafından para, altın, namazlık, havlu, gömlek gibi farklı kıymette eşyâ asılır. Biniciler ellerinde yaklaşık bir metrelik değneklerle at koşturarak direklere yaklaşır ve belli bir mesâfeye geldiklerinde değneklerini

yere vurup sektirerek urganın üzerinden aşdırtmaya çalışırlar. Buna "galgıtma" denir.

En iyi Mısır odununun elma ağacından olduğu belirtilmektedir; bu malzemedir bir değnek 5-6 m'lik çitin üzerinden zorlanmadan aşdırılabilir. Çıtlık ağacından yapılma değnek de oyun için uygundur. 🐾

KAYNAKÇA

- ❶ Çiftçi, S., "Uşak'ta Atlı Cirit Sporu ve Cirit Kültürü", *Millî Folklor*, yıl: 23, sayı: 89, 2011, s. 87-99.
- ❷ Çankaya, C., "Kırsal Bölgelerde Spor Eğitimi ve Değnek Aşırma Oyunu", *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, c. XV, sayı: 1, s. 83-95.
- ❸ <http://www.atasporlarivakfi.org/ata-sporlarimiz/kizak-2/>

